

עיצוב אופנה ותלבושות

תוכנית לימודים

התמחות 20.20

גרסה מעודכנת

תשע"ז

התכנית מבוססת על תכנית לימודים ב"עיצוב אופנה ותלבושות"

אשר פותחה על ידי:

ד"ר רוז בראון
גב' אסתי גרינבוים
גב' טליה בורק
גב' דליה בר אור

הפקה: מפ"ט עמל
ינואר 2004

התוכנית הלאומית ללמידה משמעותית

התכנית עודכנה על ידי:

ליאור צ'רניץ, שושנה גוטהילף, מורות, מעצבות אופנה ומעריכי פרויקטים

תשע"ז

תוכן העניינים

4	מטרות התכנית ומבנה ארגוני
6	חומרים טקסטיליים
7	יישומים בעיצוב אופנה
10	תכנון ועיצוב אופנה
16	נספחים :
17	- נהלים לעבודת הגמר ב"עיצוב אופנה ותלבושות" ב – 5 יח"ל,
20	- הנחיות למעריך עבודת הגמר בעיצוב אופנה ותלבושות
21	- מחוון להערכה של עבודת גמר בעיצוב אופנה ותלבושות
24	- הצעה לעבודת גמר בעיצוב אופנה ותלבושות
26	- נספח לתוכנית הלימודים בחומרים טקסטילים, מדריך למורה
34	- אופן הגשת העבודה בחומרים טקסטילים, דף לתלמיד
36	- טבלת התכונות הפיזיקליות של הסיבים
35	- רשימת ספרות מומלצת
36	- עזרי לימוד
37	- מקורות בלועזית
39	- קישורים וכתובות אתרים מומלצים
40	- הנחיות להכנת תכניות עבודה

מטרות התכנית

התכנית הינה חלק מתחום הדעת העוסק בעיצוב, ורואה בעיצוב אופנה תחום יצירתי מובהק, אשר בו בני-אדם מפעילים את דמיונם ומגשימים את רעיונותיהם בתוצרים חומריים תוך שימוש מושכל וביקורתי בחומרים, ברעיונות ובטכנולוגיות העומדות לרשותם.

התכנית מאפשרת לתלמידים שבחרו בתחום לימודים זה לממש את מבוקשם, ומארגנת את תכניה תוך כדי שילוב תהליכי עיצוב בלימוד שיטות לביצוע של בגדים ואביזרי אופנה.

התכנית מיועדת לתלמידי כיתות י"א ו- י"ב מטרתה להקנות לתלמידים כלים והבנה בעיצוב אופנה, תלבושות ואביזרי אופנה, תוך כדי הרחבת בסיס הידע של התלמידים בתחומים טכניים וטכנולוגיים רלוונטיים.

כלים אלה יאפשרו לתלמיד ליישם רעיונות בעיצוב מהרעיון המצוייר לדגם, מדו ממד לתלת ממד, ולטפח גישה של פיתוח רעיונות מקוריים בכל שלבי העשייה. התכנית מכוונת לפיתוח יכולות אלו על ידי הקניית ידע והבנה בכל תהליכי ייצור הבגד.

פיתוח מיומנויות שנדרשות לביצוע בגדים בשיטות שונות ומגוונות. הכרת מגוון רחב של חומרים טקסטילים ואחרים וטיפול יצירתי בהם.

התכנית תפגיש את התלמיד עם מושגים ייחודיים ותקנה עקרונות מקצועיים בכל שלב ושלב שבתהליך. בתכנית יושם דגש על הקניית ערכים בתחום האסתטיקה, ההתמדה ויוקנו הרגלי עבודה ולמידה יחידניים ועבודת צוות.

במטרה לסייע ולתרום להתפתחותו האינטלקטואלית – ריגושת של התלמיד תידרש הקפדה על טיפוח קשרים בין כל תחומי הלימוד במגמה. קשר זה חיוני ביותר ליצירת מוטיבציה והנאה אצל התלמיד ועשויה להביא להישגים בעלי ערך רב ללומד.

מבנה וארגון התכנית

נושאי הלימוד בתכנית מאורגנים לפי פרקי לימוד המייצגים שלבי מפתח בתהליך עיצוב הבגד.

שלושה פרקי לימוד עומדים בבסיס התכנית:

- א. חומרים טקסטילים
- ב. יישומים בעיצוב אופנה
- ג. תכנון ועיצוב אופנה

בכל פרק מפורטות מטרות לימוד ייחודיות ונושאי לימוד שמכוונים להשגת מטרות אלו. חלוקת שעות הלימוד על פי הפרקים עשויה להיות לעזר רב למורה בתכנון עבודתו ובפריסת נושאי הלימוד לשנתיים עד שלוש שנים.

חלוקת שעות הלימוד

חומרים טקסטילים	4 שש' עיוניות
יישומים בעיצוב אופנה	9 שש' התנסות
תכנון ועיצוב אופנה	8 שש' עיוניות

חומרים טקסטילים

כיתה י"א: 2 שש' עיוניות ומעבדה לפי הצורך (נושאים 1, 2 סה"כ 60 ש' שנתיות).

כיתה י"ב: 2 שש' עיוניות ומעבדה לפי הצורך (נושאים 3 עד 7 ועבודת גמר סה"כ 60 ש' שנתיות).

מטרות:

1. התלמיד ידע לזהות חומרים טקסטילים ולהכיר את תכונותיהם.
2. התלמיד ידע להתאים חומרים טקסטילים למוצרי לבוש שונים.
3. התלמיד יכיר את אופני-הטיפול במוצרי-טקסטיל שונים.

פירוט התכנים והמלצות לדרכי-הוראה

נושא	פרוט	הערות ודרכי הוראה
1. זיהוי חומרים טקסטיליים על פי תכונותיהם.	1. סיבים וחוטם טבעיים : כותנה, פשתן, צמר, משי. 2. סיבים עשויים : ויסקוזה, טנסל. 3. סיבים סינתטיים : פוליאסטר, פוליאמיד, פוליאקריל, ספנדקס.	אסוף 10 סוגי בדים שונים וזיהויים על-פי תכונותיהם. * הדגמת נושאי הלימוד באמצעות סרטונים פרק זה יילמד בסה"כ 30 שיעורים
2. מבנה ותכונות של מוצרים טקסטיליים	1. חוטם 2. אריגה 3. סריגה	שימוש בסרטונים סיור במפעל ליצור חומרים טקסטילים פרק זה יילמד בסה"כ 30 שיעורים
3. עיבודים סופיים	1. אשפרה 2. צביעה 3. הדפסה	פרק זה יילמד בסה"כ 8 שיעורים

4. טיפול במוצרי-טקסטיל	1. הכרת תוויות-המוצר המסחריות. 2. כביסה, ייבוש, גיהוץ ושימור.	אסוף 10 תוויות-סימון המוצר, וזיהוי מרכיבי-הטיפול על-פי הקודים הבינלאומיים. פרק זה יילמד בסה"כ 6 שיעורים
5. סוגי בדים וסיווגם המסחרי.	הכרת שמות מסחריים של סוגי-בדים שונים, (קורדרוי, פלנל, פיקה, קטיפה, פשתן, ג'רסי, ג'ינס, תחרה, ברוקד ועוד) בחלוקה לבדים קלאסיים ולבדים עכשוויים.	- אסוף מוצרי-לבוש לדיון. - הגדרת השמות. המסחריים. - דרכי-הטיפול במוצר. במסגרת חזרה וסיכום פרק זה יילמד בסה"כ 6 שיעורים
6. הכרת תכונות הבדים המשפיעות על אופן נפילת הבדים.		במסגרת חזרה וסיכום פרק זה יילמד בסה"כ 4 שיעורים
7. תרגיל מסכם	הכנה לבחינה לבחינה (במסגרת עבודת הגמר)	* מומלץ לבצעו באמצעות "דפי עזר לתרגול התהליך של פ"ג בתורת הטקסטיל" (ראה באתר) 6 שיעורים
8. הבחינה בחומרים טקסטיליים (1) מתבצעת במסגרת עבודת גמר בעיצוב אופנה ותלבושות	בנושא : התאמה של בדים לבגד שעוצב ע"י התלמיד/ה ובדיקת ההתאמה ע"פ קריטריונים צרכניים ועיצוביים	סה"כ 30 ש"ש

* הדגמת נושאי הלימוד באמצעות סרטונים, שנמצאים באתר המגמה

<http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/MadaTech/OmanutAitzuv/Hitmachuyot/IzuvOfna/Tekstil.htm>

* תרגיל מסכם מומלץ לבצעו באמצעות "דפי עזר לתרגול התהליך של פ"ג בתורת הטקסטיל"

<http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/MadaTech/OmanutAitzuv/Hitmachuyot/IzuvOfna/Tekstil.htm>

דרכי הערכה:

- בתהליך הלמידה בחינות בכתב על פי נושאי הלימוד.
- הערכת התרגיל המסכם על פי קריטריונים המפורטים של עבודת הגמר בעיצוב אופנה.
- א. זיהוי בבדים נתונים: סוג הסיבים, מבנה חוטים, מבנה הבד, ותהליכי אשפורה. ופרוט השפעתם של הבדים על מראה ותכונות הבגד.
- ב. הסקת מסקנות על התאמת הבדים שנבדקו לדרישות שנקבעו מראש.
- ג. לענות על שש שאלות (אמריקאיות) מתוך כלל החומר הנלמד.

יישומים בעצוב אופנה

כיתה י"א – 4 שש' התנסות

כיתה י"ב – 5 שש' התנסות

מטרות

כיתה י"א:

1. התלמיד ידע להפעיל צויד ייחודי בסטודיו לעיצוב אופנה וכיר אמצעים טכנולוגיים רלוונטיים לתהליכי ייצור של פרטי לבוש.
2. התלמיד ידע שיטות ביצוע בסיסית של פריטי-לבוש.
3. התלמיד יכיר "תדמיות-אב" וידע להתאימן לעיצוב אישי.

כיתה י"ב:

4. התלמיד ידע לנהל תהליך עיצוב-דגם, החל ממקור השראה ועד לתוצר הסופי.
5. התלמיד ידע להציג את הנושא האישי בכתב, בפרזנטציה ולהסבירו בעל-פה לפני המעריך וקהל.

דרישות קדם לכיתה י"ב:

- עצוב בסיסי ואיור אופנה.
- חומרים טקסטילים.

פרוט התכנים והמלצות לדרכי-הוראתם

נושא	פרוט	הערות ודרכי הוראה
1. שיטות ביצוע של פרטי לבוש מסוגים שונים ובבדים שונים. הערה: יושם דגש על שיטות ביצוע של סריגים.	1. תפעול סדנת אופנה, כולל מכונות ספציפיות. 2. סוגי תפרים ותפורים. 3. כיסים: עליונים ופנימיים. 4. עיבודים: על-פי צורה, אמרות ומכפלות. 5. רכיסות: רוכסנים, כפתורים לחצניות. 6. הרכבת שרוולים. 7. הרכבת צווארונים.	יש להנחיל כללי זהירות לשימוש בציוד ובמכונות. 1. הדגמה ושימוש במגוון מכונות בהתאם לדרישת: התרגיל/מוצר. 2. יש להתאים פריטי-לבוש שונים לסוג בד נתון ומוגדר. לדוגמא: כיס, רוכסן ותפורים לגיינס. 3. שילוב תרגילים לדוגמא: כיס רוכסן וחגורה במוצר אחד.
2. תדמיתנות.	1. הכרת "תדמיות אב". 2. התאמת התדמית לעיצוב אישי. 3. הכנת תדמיות תעשייתיות	1. העתקת תדמיות יסוד 2. פיתוח דגמים ע"פ עקרונות תדמיתנות: העברת מתפרים, בניית קפלים, רבידות, רכיסות, עיבודים פנימיים, חגורות, שרטוט צווארונים תואמים לבגד,

מדינת ישראל
משרד החינוך מנהל מדע וטכנולוגיה

נושא	פרוט	הערות ודרכי הוראה
	ואישיות על כל מאפייניהן - תוספות תפרים, פיקים, חוט ישר, סימני-מפגש. 4. הכנה לגזירת הבד / "תכנון הסימון" Making 5. חשיפת תלמידים והתנסות בתוכנות תדמיתנות.	בניית צוארונים דשים דוגמת צוארון צעיף/שאל. שרוולים : קימונו, רגלן. 3. הכנת מפות על פי ציורי עבודה/ציורים טכניים תקינים. http://www.optitex.com/en/Marker-Making-Automated-software
3. תהליכים בעצוב אופנה	3.1 מקור השראה - ראה באתר במדור חומרים עזרי למידה "הנחיות לכתיבת עבודה בנושא עיצוב אופנה"	1. בחירת נושא אישי והגדרתו. 2. חיפוש, איסוף ומיון חומר עיוני ממקורות מידע שונים. 3. עיבוד החומר העיוני על-פי הגדרת הנושא האישי. 4. חיפוש, איסוף ומיון חומר גרפי, כולל חומרים, מרקמים ואביזרים. 5. עריכת החומר הויזואלי בדו-ממד או בתלת-ממד.
	3.2 קהל-יעד	1. פילוח קהלי-יעד והגדרתם. 2. פירוט מאפייני קהלי-יעד וצורכיהם. 3. הגדרת אירועים כגורם לעיצוב-הלבוש.
	3.3 צבעוניות, חומרים ומרקמים	1. בניית מרקמים מחומרים טקסטילים ואחרים. (סקיצות בחומר) 2. בחירת חומרים טקסטילים מקושרים לתחזיות אופנה. 3. בניית לוח צבעים, חומרים ומרקמים בזיקה ישירה ובהתייחס למקורות ההשראה.
4. עיצוב הדגם	1. התעדכנות בתחזיות אופנה. 2. קביעת צללית אופנה מובילה. 3. פיתוח הצללית לדגמים התואמים לנושא, לקהל-	- התעדכנות בתחזיות אופנה באמצעות ה-F.T.V, חוברות, קטלוגים ואינטרנט.

נושא	פרוט	הערות ודרכי הוראה
	היעד, לחומרים ולמרקמים. 4. בחירת הדגם. 5. ציור טכני: ציור דו-ממדי של הדגם המעוצב על כל פרטיו: קדמי, צד וגב.	- בחירת הדגם הסופי תתבצע בעבודת צוות ודיון כיתתי. הקפדה על פרופורציה מדויקת בין החלקים המרכיבים את מערכת-הלבוש.
5. ביצוע פרוייקט, כולל טואל.	1. תרגום הציור הטכני לתדמיות. 2. ביצוע דגם ניסיוני בבד-גולמי (טואל). 3. מדידת הדגם על לקוח ותיקונו. 4. שיפוץ ותיקון התדמיות. 5. ביצוע סופי של הדגם.	- יש להשתמש בדוגמנית בעלת- נתונים תואמים.
6. הצגת הנושא (פרזנטציה) כולל סגנון.	1. סגנון הדגם בסביבה המדגישה את הרעיון העיצובי. 2. הצגת הנושא (פרזנטציה) בעל-פה ובכתב לפני קהל-יעד.	- יש לתת את הדעת לבחירת דוגמנית תואמת, ולהתאים איפור, שיער, נעליים, אבזרים ומוסיקה שישרתו את הנושא האישי.

דרכי הערכה:

הערכת תרגילים ומוצרים בתהליך הלמידה כוללת:

- הבנה של תהליך ייצור של פריטי לבוש (פיתוח תדמיות, גזירת הבד ותפירת הדגם)
 - יישום של שיטות לעיבוד של פריטי לבוש (טכניקות)
 - רמת ביצוע, איכות ביצוע של פריטי לבוש
- הערכת הפרויקט המסכם על פי קריטריונים המפורטים בהמשך בעמוד 21.

תכנון ועיצוב אופנה

כיתה י"א: 4 שש' עיוניות

כיתה י"ב: 4 שש' עיוניות

פרק א': שפה חזותית בעיצוב

מטרות הפרק

1. התלמיד ילמד להכיר את שפת העיצוב על מרכיביה החזותיים
2. התלמיד ידע ויבין מושגי יסוד מרכזיים הקשורים לדימויים חזותיים בכלל, ובעיצוב אופנה בפרט
3. התלמיד יכיר עובדות ונתונים הקשורים בתחזיות אופנה
4. התלמיד ילמד להבחין בין מאפייני קולקציה מסחרית לבין קולקציה עילית
5. התלמיד יבחין בהקשר התרבותי הכולל גורמים להתפתחויות של שינויים בעיצוב אופנה
6. התלמיד יוכל לפענח קודים בעיצוב
7. התלמיד יוכל להבין את הקשר בין תכנים וצורות של תוצרים באופנה

פירוט התכנים והמלצות לדרכי-הוראה

נושא	פירוט	הערות ודרכי הוראה
פרק א' שפה חזותית בעיצוב	1. עיצוב בסיסי: א. קו האופנה וצו האופנה- ב. צורה וצללית ג. ניתוח חומרים ופיתוח מרקמים ד. שפת הצבע באופנה ה. יחסי גודל, משקל וקומפוזיציה ו. ביטוי לתנועה	- מהות הקשר בין שפה מופשטת לשפה מוחשית - יחסי גומלין בין עולם הצורות למושג מרכזי - צלליות אופנה- דגש על הבחנה בין חומרים קלאסיים מתקדמים ופיתוחים אישיים - השפעתם על מעשה העיצוב - סטאטיקה וכיוון במערכות לבוש
	2. פענוח קודים בעיצוב: א. מעצבי אופנה מופתיים במאה העשרים ב. ניתוח "להיט" באופנה ג. ניתוח תחזיות אופנה	- דגשים של שפת עיצוב - מעקב אחר מוטיבים חוזרים

נושא	פירוט	הערות ודרכי הוראה
	ד. עיצוב כמאפיין כולל בלבוש, וכמאפיין אופנה מסוימת ה. אופנה כאמירה תרבותית מרכזית, אנטי – אופנה כאמירה תרבותית שולית, ו. קידום רעיונות ומסרים באמצעות האופנה, ז. השפעות חברתיות וכלכליות על "טעם טוב" ו"טעם רע" בתרבות הלבוש ח. התייחסות להיסטוריה של האופנה כמקור השראה, 3. ניתוח תוצרים של האופנה השלטת: א. פיצוח צופן יצירתי בקולקציה מסחרית ב. פיצוח צופן יצירתי בפריט לבוש ג. פיצוח צופן יצירתי בקולקציה עילית של מעצב מופת	על ציר הזמן - תהליך החילוף ביניהן - מסרים גלויים וסמויים - ראה דוגמאות לנושאים – גורמי השראה, (בתכנית זו)

פרק ב': תהליך העיצוב

מטרות הפרק

1. התלמיד ילמד להכיר את תהליכי העיצוב לפרטיו, ויהיה מסוגל לאמץ אותם באופן עצמאי
2. ילמד להתייחס למקורות השראה באשר הם כבסיס כללי הנתון לכל, אך בראיה אישית יוכל לתרגם אותם לתוצרים חדשניים
3. ילמד להתייחס בצורה מבוקרת לנתונים הרבים המאכלסים את תחום העיצוב, יפנים את מאפייני השוק, קהל היעד, צרכיו ורצונותיו
4. יכיר בחשיבות ההבחנה בין עיקר לטפל בתהליך העיצוב
5. יהיה פתוח לשינוי עמדות כדי לפתח חשיבה מקורית ויצירתית בעיצוב
6. יידע להפיק הנאה מהגילוי והחידוש, היצירה והעושר הרוחני המתלווים לתהליך העיצוב

פירוט התכנים והמלצות לדרכי-הוראה

נושא	פירוט	הערות ודרכי הוראה
פרק ב': תהליך העיצוב	1. תהליכי עיצוב מתיאוריה ליישום: א. מחקר עיצוב: הגדרת מטרת הפרויקט, יעדים ומטרות, כולל איסוף מידע – עיוני בכלים עכשוויים מכון עיצוב: • תיעוד טקסטואלי של הרעיון • תרגום התפישה הרעיונית בדרך גראפית/דף השראה • יישום הרעיון בחומרים טקסטילים • בניית לוח צבעים בזיקה לרעיון ולחומרים • חיבור רעיון אישי ועצמאי לתחזיות עתידיות באופנה • זיהוי מאפייני קהל יעד בזיקה לרעיון העיצוב-	- הקניית "כלים" לעבודה עצמאית של התלמיד - ראה באתר "הנחיות לכתיבת עבודה בנושא עיצוב אופנה"
	2. מקורות השראה לעיצוב קולקציה: א. מקורות תלויי חברה ב. מקורות תלויי תרבות ג. מקור רעיוני ד. מקור צורני ה. מקור רגשי ו. מקור חומרי	-ראה (בהמשך בתכנית זו) דוגמאות לנושאים שמתאימים לאיתור גורמי השראה,

נושא	פירוט	הערות ודרכי הוראה
	3. עמדות והתנהגות כמשפיעות על העיצוב: א. עיצוב המקנה תכונות חדשות לעיצוב שגרתי ב. עיצוב במעבר מסיטואציה לסיטואציה – עיבוד חוויה לא חזותית למערכת לבוש ג. עיצוב לבוש הנשען על מקורות לא ויזואליים במדיה ד. עיצוב המגדיר מחדש מושגי יסוד בעולם העיצוב ה. עיצוב ניגודים בבגדים ו. שיפור – שיפור על ידי פירוט בעיצוב ז. עיצוב למטרה מוגדרת אחת מנקודות מבט שונות	- המחשה באמצעות מצגת "סיעור מוחות", שבאתר. - שימוש בניספח המיועד למיקוד ולהעברת גורמי השראה טקסטואליים לחזותיים – פרושו: מטקסט ל"דפי השראה". - המחשה באמצעות דוגמה, שנמצאים באתר המגמה. - לרבע את המעגל לצאת מהקופסה

תהליכי עיצוב מהתיאוריה ליישום

תהליך העיצוב שלהלן הוא דגם תמציתי המאפשר מיצוי עבודת עיצוב בדרך מקצועית, פורייה ויעילה. התהליך מלווה בפורטפוליו – יומן מעקב, בו ציוני דרך רב גוניים, המאפשרים חזרה לפרטים ורעיונות בכל נקודת זמן של התהליך. תהליך זה מתאפיין באפשרות לקבוע קריטריונים ברורים להערכה מתחילתו, תוך שיתוף התלמידים (ראה התייחסות בדרכי הוראה).

1. תכנון וביצוע מחקר תיאורטי
2. איסוף מידע עיוני בכלים עכשוויים
3. התמקדות וארגון החומר הרלוונטי לנושא אישי
4. תיעוד מילולי של הרעיון
5. תרגום התפישה הרעיונית בדרך גראפית – דפי השראה
6. יישום הרעיון בחומרים טכסטילים
7. בניית לוח צבעים בזיקה לרעיון ולחומרים
8. חיבור רעיון אישי ועצמאי לתחזיות עתידיות באופנה
9. הזיקה בין רעיון העיצוב לבין קהל היעד

מקורות השראה לעיצוב קולקציות של פריטי לבוש

מילות מפתח:

חברה: קבוצות אתניות, מין, מגדר, לבוש ועיסוק, לבוש ומעמד, סממנים חברתיים, קלישאות חברתיות.

תרבות: עיצוב קונספטואלי, פונקציונאליות במודרניזם, סטריאוטיפים, "האני הקולקטיבי", תרבות הטשטוש התרבותי, כוח ויופי, סצנת התרבות העכשווית, התייחסות להיסטוריה, האידאל הנשי והאידאל הגברי.

מקורות ההשראה לעיצוב קולקציות הם אין סופיים, האופנה היא מראה המשקפת את דמותה ופניה של החברה האנושית ותרבותיה השונות. בהתייחסות לתולדות האופנה ניתן להבחין במקורות ההשראה היוצאים מתהליכים חברתיים, תרבותיים, ומקורות השראה הנגזרים מתחום ההתנהגות והעמדות האנושיות.

דוגמאות לנושאים וגורמי השראה לעיצוב אופנה ותלבושות

נושאים כללים (נושא – ג)	נושאים אישיים	תחומי יישום
א. הנושא המרכזי השנתי (מבוסס על מקור השראה טקסטואלי ולווה בהמחשות חזותיות)	נושאים שנגזרים ממנו	כל תחומי הלבוש
ב. לבוש היסטורי	בספרות ובאומנות, בתיאטרון, באופרה, בקולנוע ולבוש היסטורי יישמשו מקור לאיתור גורמי השראה לעיצוב עכשווי	
ג. עיצוב קולקציה המבוססת על אלמנטים טכניים נבחרים/נתונים (גורם השראה חזותי)	צווארון, שרוול, כיסים, אמצעי רכיסה, סוגי תפרים, תפורים, קפלים, כיווצים, רבידות, אביזרי אופנה ועוד	כל תחומי הלבוש
ד. עיצוב קולקציה לפי תחומי בלבשה נתונים וסוגי מפעלים, שמייצרים אותם	בגדי יום ופנאי בגדי ספורט פעיל בגדי ערב לבוש מחויט (קל) אופנת מועדונים	סוג הלבשה נבחר/נתון
ה. עיצוב קולקציה עפל פי בד /בדים נתון	סוג של בד נבחר/נתון	כל תחומי הלבוש
ו. עיצוב קולקציה למטרה כלשהי על בסיס תחזית אופנה נתונה	סוג הלבשה נבחר/נתון	כל תחומי הלבוש
ז. עיצוב קולקציה על פי נושאים כללים שלא מתחום האופנה לדוגמה : נופים, פרחים, סרטים וערבב והתאם – Mix and match	נושא נתון או נבחר על ידי התלמיד/ה	כל תחומי הלבוש
ח. עיצוב קולקציה על פי זרמים באומנות, אומנים ומעצבי אופנה	נושא נתון או נבחר על ידי התלמיד/ה	כל תחומי הלבוש
ט. עיצוב קולקציה על בסיס פרטי לבוש נתונים – מוכנים או מרדי- מייד - Readymade	בגד או חומר קיים כבסיס לעיצוב פריט לבוש	כל תחומי הלבוש

נספחים

- 17 - נהלים לעבודת הגמר ב"עיצוב אופנה ותלבושות" ב – 5 יח"ל,
- 20 - הנחיות למעריך עבודת הגמר בעיצוב אופנה ותלבושות
- 21 - מחוון להערכה של עבודת גמר בעיצוב אופנה ותלבושות
- 24 - הצעה לעבודת גמר בעיצוב אופנה ותלבושות
- 26 - נספח לתוכנית הלימודים בחומרים טקסטילים, מדריך למורה
- 34 - נספח לעבודת – גמר בחומרים טקסטילים
- 36 - טבלת התכונות הפיזיקליות של הסיבים
- 35 - רשימת ספרות מומלצת
- 36 - עזרי לימוד
- 37 - מקורות בלועזית
- 39 - קישורים וכתובות אתרים מומלצים
- 40 - הנחיות להכנת תכניות עבודה

נהלים לעבודת גמר בעיצוב אופנה ותלבושות

ב – 5 יח"ל

מהות העבודה ודרכי הערכה

העבודה מסכמת את הידע שנרכש בלימודי כל נושאי הלימוד שבתכנית ובודקת את יכולתו של התלמיד לעצוב קולקציה של פריטי לבוש על פי מגוון רחב של מקורות השראה. חלקה העיוני כולל את הנושאים הבאים: תכנון ועיצוב אופנה והכרה של חומרים טקסטיליים. חלקה המעשי כולל את ההיבטים ההתנסותיים של התכנית, המובילים לביצוע של פריט/ים לבוש מתוך הקולקציה.

בחירת נושא וקבלת אישורים

- א. צוות מורי המגמה יחליט על "נושא גג"/נושא כללי לפרויקטים.
הנושא יוצג בפני התלמידים לקראת סוף שנת הלימודים בכיתה י"א.
התלמידים יקבלו הסבר על העבודה והנחיות מפורטות לביצוע המחקר הראשוני.
התלמידים יבחרו נושאים אישיים ויתחילו בחופשת הקיץ באיסוף החומר למחקר, המחקר יכלול אלמנטים חזותיים ומידע עיוני.
- ב. בכיתה י"ב התלמיד ינסח את הצעתו לעבודת הגמר על גבי טופס המיועד לכך.
- ג. הטופס יועבר לאישור ולהערכה למעריך של עבודת הגמר לא יאוחר מסוף חודש ספטמבר בכל שני"ל.
- ד. לאחר קבלת האישור:
 - התלמיד יתחיל בביצוע העבודה.
 - הטופס בחתימתו של המעריך יצורף בעמוד ראשון בעבודתו של התלמיד.
- ה. מורים ומעצבי אופנה בפועל, שימונו על ידי אגף הבחינות ובהמלצת הפיקוח ישמשו בתפקיד של מעריכי עבודות הגמר.
- ו. על מרכזי המגמה חלה חובה לצייד את המעריך/ה בתכנית לימודים, שכוללת: הנחיות לעבודת הגמר, הנחיות למעריך ודפי הערכה של עבודת הגמר.

הנחיות לביצוע עבודת הגמר

בנושא: עיצוב קולקציה של פריטי לבוש, התלמיד יבחר נושא, ילקט חומרים ביבליוגרפיים רלוונטיים.

התלמיד יגיש את הצעתו לעבודת הגמר לאישור המעריך בטופס רלוונטי.
התלמיד נדרש לבצע תחקיר לצורך איתור גורם ההשראה, לתארו באופן מילולי וחזותי להמחשה בהיקף של 2 – 3 עמודים. החומרים החזותיים יכללו מגוון רחב של צילומים שיאותרו במקורות שונים, צילומים בהפקה של התלמיד ודפי השראה.

בסיום תהליך איתור גורם ההשראה התלמיד יכין שלוש קולקציות לבחירה (לא פחות מ-10 סקיצות בכל קולקציה).

מתוך הקולקציה התלמיד יבחר דגם אחד לביצוע בתדמיתנות ובתפירה. במעמד זה התלמיד יציג בפני הבוחן את: המחקר הראשוני, הסקיצות, הצעות לבדים וסקיצות בחומר.
התלמיד יבחר בד לביצוע הדגם, וינמק את בחירתו בפני המורה לעיצוב אופנה ובפני המעריך. **על הדגם להיות מורכב מבחינה ביצועית (תדמיתנות מורכבת או מורכבות שבא לידי ביטוי בטכניקה טקסטילית)**
התלמיד יפתח תדמיות לדגם שבחר לבצע, לצורך זה התלמיד ישתמש בתדמיות – אב מוכנות.
התלמיד יתכנן את גזירת הבד בסיוע מחשב או באופן ידני, (בגודל טבעי או בקנה – מידה).
התלמיד יגזור את הדגם מבד, ויתכנן את תהליך התפירה ויכין את הדגם למדידה והתאמה לגוף. (לפי צורך מורכבות הדגם – אפשרות ל"טואל").

התלמיד יתפור, יגהץ ויבצע פעולות גימור כגון: לולאות, כפתורים ואביזרים נלווים.
התלמיד נדרש לתעד את כל מהלך העבודה **ביומן פרויקט**, להכין את ניתוח הבד בחומרים הטקסטילים ולארגן את העבודה להגשה.

הנחיות להגשת העבודה

א. תיק עבודת הגמר יכלול:

טופס להגדרה ולאישור העבודה
מחקר בהיקף של 8 – 10 עמודים כולל הניתוח בתורת הטקסטיל
דף השראה מלווה בסולם צבעים- בגודל 1/4 או 1/8 גליון. (להצגה בתערוכה אישית).
סקיצות של 3 קולקציות (בין 8-10 דגמים) מפורטות בהסבר מקצועי בהתייחסות ללבדים וטכניקות.
מתוכם - סקיצות של הקולקציה שנבחרה (לא פחות מ-10 דגמים).
ציור קולקציה (5-6 דגמים) בטכניקת צבע – על 1/4 גליון. (להצגה בתערוכה אישית).
ציור עבודה/ציור טכני של הדגם שנבחר לביצוע (קדמי + גב)
ציור הדגם מבוצע בצבע **בטכניקה שונה** ומוצג על גבי דף אוירה.
דוגמאות בד / בדים, שממנו / שמהם בוצע הדגם.
תדמיות המוצר
תכנון הסימון לגזירת הבד (בקנה – מידה)
תכנון תהליך התפירה
תיעוד מהלך העבודה ב"יומן פרויקט" - [להצגה בתערוכה אישית].
החומר יאורגן בצורת תיק מוצר בגודל A4 (כולל צילום צבעוני של דף ההשראה).
העבודה תהיה מוקלדת בגופן (פונט) אחיד, בגודל גופן 12 או 14 ובמרווח שורות של 1.5.
יש להימנע מהגשת העבודה בשקיות ניילון ושימוש בדפי בריסטול עבה, פרט לחוצצים בין חלקי העבודה

ב. הדגם המוגמר יוצג על דוגמנית וילווה בתערוכה אישית.

ג. הגנה על עבודת הגמר :

התלמיד יאצור תערוכה שתמחיש את תהליך העבודה על הפרויקט. התערוכה תכלול :

- קלסר מחקר
- דף השראה
- 1/4 גליון ציור קולקציה בצבע
- "יומן פרויקט" - דגש על תיעוד מהלך כל העבודה : רעיונות שעלו במהלך הפרויקט ולא יושמו בו, ניסויים בחומר וטכניקות, מחשבות, התלבטויות, "שינוי כוון", רשמים וכו'.

- משך ההגנה 25 דקות לכל תלמיד
- בחינה בתורת חומרי הטקסטיל * **הערה בהמשך**
- בשלב ההגנה יוצגו בפני התלמיד שאלות הקשורות לעבודת הגמר, לחלקים העיוניים והמעשיים של העבודה.

*** הערה :**

- בשעת ההגנה על עבודת הגמר התלמיד יידרש להציג בפני המעריך קלסר/מחברת טקסטיל, מכיתות י"א ו- י"ב
- כמו כן התלמיד יידרש לענות על 6 שאלות מתוך בחינה אמריקאית. הבחינה תכלול את כל החומר, שנילמד בתורת חומרי הטקסטיל. כל שאלה תקנה לתלמיד נקודה אחת מתוך 20 הנקודות במקצוע הטקסטיל.
- מדי שנה תפורסם באתר המגמה בחינה אמריקאית בתורת חומרי הטקסטיל.

הנחיות למעריך עבודת גמר בעיצוב אופנה ותלבושות

סמל שאלון 863589

על מנת להעריך את העבודה אתה מתבקש לעיין בתוכנית הלימודים במקצוע זה, על ביה"ס לספק לך אותה ואת דפי הערכה והטפסים עבור כל התלמידים הנבחרים.
לקראת המפגש הראשון עם התלמידים עליך לקיים שיחת תאום והכנה עם צוות המורים.
מפגש הראשון עם התלמידים הנבחרים יש לקיים לקראת סוף שנת הלימודים בכיתה י"א כהכנה לעבודת הגמר שתבצע בכיתה י"ב, במפגש ישתתפו כל תלמידי הכיתה. במפגש זה הינך מתבקש להציג בפני הנבחרים את תהליך הפרויקט ואת הנהלים, יש להציג בפני התלמידים את **הטפסים המיועדים להגשת הצעה לעבודת הגמר**.
מועד אחרון להגשת ההצעות לאישור הוא סוף חודש אוקטובר.
התלמיד יתחיל בביצוע העבודה, רק לאחר קבלת האישור.

במהלך הפרויקט עליך להעריך את עבודתו של התלמיד בכל שלבי העבודה:

- 1. בחירת דגם אחד לביצוע** - במעמד זה התלמיד יציג בפניך את: המחקר (בשלב זה המחקר אינו חייב להיות מוקלד וערוך באופן סופי), ריכוז נתונים שהועלו בסיעור מוחות, דף השראה, הצעות לבדים ושלוש קולקציות מצויירות ברמה של סקיצות. התלמיד יבחר **דגם אחד** לביצוע בתדמיתנות ובתפירה. יינמק בפניך ובפני המורה לעיצוב אופנה את בחירתו. **בתום תהליך העיצוב אתה מתבקש להעריך (בציון) ולאשר בחתימתך את בחירת הדגם.**
- 2. בדיקת התדמיות ותכנון הסימון** - עליך לבדוק את התדמיות ואת תכנון הסימון לגזירת הבד (בגודל טבעי או בקנה – מידה) ולהציג לתלמיד שאלות לבדיקת הידע וההבנה בנושאים אלה.
- 3. מדידת "הטואל" -** עליך להיות נוכח בשעת מדידת הדגם.
- 4. תהליך התפירה והגימור** – אתה מתבקש ללוות את תהליך התפירה ומדידת הבגד.
- 5. הגנה על העבודה** – לקראת ההגנה על העבודה עליך לבדוק את חלקה העיוני של העבודה ולנסח שאלות לתלמיד.

הערכת העבודה - עליך להעריך את עבודת הגמר, עפ"י מרכיבי הציון שבמחווה לערכה המצורף בהמשך.

בתום הערכת העבודות עליך לנהוג על פי הנהלים של אגף הבחינות, המצוטטים בהמשך:
"מסירת גיליונות הציונים בתום ביצוע הבחינות: בתום ביצוע בחינות הפרוייקטים והמעבדות גיליונות הציונים ימולאו על ידי הבוחן ויחתמו על ידו. חתימת הבוחן תתבצע על גבי גיליון ציונים בו רשומים גם הציונים המסכמים (שלא היו גלויים לעיני הבוחן בשעת הבחינה) וביחד עם רכז הבחינות **אחרי שהטופס מולא הוא יצולם בבית הספר והצילום ישמר בידי הבוחן.**
הטופס המקורי יועבר לתחנת הקליטה, אליה משוייך בית הספר כשהוא מוקפד במילוי כל הפרטים. בית הספר ישמור לעצמו עותק מצולם של גיליון הציונים, שכן הוא מהווה דוח בחינה המפורט. הבוחן מחוייב בשעת מילוי הציונים למלא את הציון הסופי ואת כל המרכיבים השונים כפי שהוגדר בסטנדרט הערכה על ידי המפמ"ר לשאלון בחינה זה." **ציוני עבודת הגמר בעיצוב אופנה ותלבושות ידווחו ב "טופס דיווח ציונים 9599".**
חישוב הציונים ודווח לפיקוח על המגמה יבוצע באמצעות גיליונות אקסל יעודיים

קריטריונים ומחווין להערכה של עבודת גמר בעיצוב אופנה ותלבושות

סמל שאלון 863589 (תשע"ז)

שם התלמיד _____ שם ביה"ס _____ סמל ביה"ס _____
שם המורה המנחה _____ שם מעריך/ה _____
נושא הפרויקט _____

קריטריונים להערכה	ניקוד חדש	מחווין להערכה (מה בודקים?)
1 איסוף וארגון המידע	15%	- שאלת חקר - איסוף מידע ועיבודו - גורם השראה מקורי - הגדרת קהל היעד - רמת עריכה של העבודה: מבנה העבודה והתייחסות לדרישות של כל חלקי העבודה הכתובה. - תקינות: שער, כותרות ואחידות גופן וגודל גופן.
2 פתוח שפה עיצובית מקורית	15%	- דף השראה מבוצע על פי סיעור מוחות או מפת חשיבה. 3 קולקציות (סקיצות) מפורטות על בסיס פיתוח ומיצוי רעיונות מתוך דף ההשראה תוך התייחסות לחומרים ואופני ביצוע. (לפחות 10 דגמים בקולקציה). - סקיצות בחומר טקסטילי.
3 איור אופנה	15%	- ציור הדגם הנבחר בטכניקת ציור - צבע. - ציור קולקציה (בין 5-6 דגמים) – בטכניקת צבע שונה. - תיאור הקולקציה - פירוט מילולי של הדגמים ע"י מונחים מקצועיים.
4 בקיאות בתורת חומרי הטקסטיל וניתוח בד המוצר	15%	- אופן הגדרת תכונות הבד לקראת רכישתו. - ניתוח הבד והחומרים הנלווים והסקת מסקנות - בדיקת ידע והבנה בתורת חומרי הטקסטיל ע"י בחינה אמריקאית ע"פ תכנית הלימודים - 6 נק'
5 ביצוע הדגם:	35%	תדמיתנות: - ציור עבודה תיקני. - מפות מסומנות על פי הציור. - פיתוח התדמיות ותכנון הסימון על הבד (בקנה מידה).
		תיעוד תכנון וביצוע של המוצר

• תכנון תהליך התפירה . דגש על רמת הידע, הבנה ויכולת יישום של התלמיד בפעולות האלה. תפירת טואל לפי הצורך. • עריכה של "יומן פרויקט" - דגש על תיעוד מהלך העבודה: רעיונות שעלו במהלך הפרויקט ולא יושמו בו, ניסויים בחומר וטכניקות, התלבטויות, "שינוי כוון", מחשבות, רשמים וכו' - 6 נק'		
מוצר סופי • התאמה המוצר לגוף (מדידות). • התאמת טכניקות ביצוע למוצר. • איכות ביצוע. • אסטטיקה		
• אוצרות של תערוכה המייצגת את תהליך העבודה (לאו דווקא את הנושא). • רמת הריאיון בשעת ההצגה של העבודה.	5%	6 איכות הצגת הפרויקט
	100%	סה"כ

בנוסף ולטובת הכוונה נוספת, ילווה את הבוחן המדרג הבא :

- **מצטיין - 100-95**
 הישג יוצא מן הכלל באיכות עיצובית, עיונית וטכנולוגית, מצוינות בביצוע, היקף עבודה מעבר למצופה.
- **טוב מאוד - 85-94**
 הישג חד משמעי באיכות עיצובית, עיונית וטכנולוגית , רמת ביצוע גבוהה, היקף עבודה רחב.
- **טוב - 75-84**
 הישג משמעותי לפחות ב2 מתוך 3 קטגוריות : עיצובית, עיונית וטכנולוגית. רמת ביצוע גבוהה, היקף עבודה משמעותי.
- **כמעט טוב 65-74**
 הישג ניכר לפחות בקטגוריה אחת : עיצובית, עיונית וטכנולוגית. רמת ביצוע סבירה, היקף עבודה סביר.
- **חלש - 55-65**
 הישג מורגש לפחות בקטגוריה אחת : עיצובית, עיונית וטכנולוגית. רמת ביצוע נמוכה, היקף עבודה סביר. ניכר פוטנציאל לפיתוח.
- **54-0 - בחינה נפסלה**

קריטריונים להערכת הצעה לעבודת גמר

בעיצוב אופנה ותלבושות

סמל שאלון 863589

שם וסמל ביה"ס: _____

שם התלמיד/ה	עמידה בלוח זמנים: - כן - לא	ניסוח ענייני של ההצעה: - טוב מאוד - טוב - מניח את הדעת	הגשה אסתטית של ההצעה: - טוב מאוד - טוב - מניח את הדעת	* הערכה מסכמת: - טוב מאוד - טוב - מניח את הדעת

* הערכה מסכמת: הינה חלק מ 15% המיועדים להערכת הקריטריון הראשון "איסוף וארגון המידע".

תאריך: _____

שם המעריך: _____

הדף ימולא על ידי מעריך/ת הפרויקטים וישלח על ידו בתום אישור הפרויקט ל:

1. ביה"ס 2. משרד החינוך לפיקוח הישיר על המגמה

הצעה לעבודת גמר בעיצוב אופנה ותלבושות

סמל השאלון 863589

אופן הגשת ההצעה

- ההצעה תוגש על ידי התלמיד/ה לאישור המעריך.
- ההצעה תכלול: נושאי העבודה, שאלת חקר, הסבר קצר על נושא המחקר, הגדרה של היקף המחקר באמצעות ראשי פרקים, ורשימה ביבליוגרפית.
- מועד אחרון להגשת ההצעה לאישור הוא סוף חודש ספטמבר בכל שנה.
- ההצעה תוגש באישור מנהל/ת ביה"ס.
- ההצעה תוגש לאישור באמצעות דוא"ל.

1. פרטי התלמיד

שם משפחה	שם פרטי	מס' ת.ז.	כיתה ושנ"ל

2. פרטי ביה"ס

סמל ביה"ס	שם ביה"ס	כתובת	ישוב	מיקוד	מספ' טלפון

3. פרטי המורה המנחה

שם משפחה	שם פרטי	מספ' תעודת זהות	מספ' טלפון

4. פרטי המעריך

שם משפחה	שם פרטי	מספ' תעודת זהות	מספ' טלפון

5. נושא העבודה

נושא כללי	
נושא אישי	
שאלת חקר	

6. אישור מנהל ביה"ס

שם מנהל/ת	תאריך הגשת ההצעה

7. פרוט הדרישות מהתלמיד

- להגיש בקשה לאישור הצעת הפרויקט.
- לחקור נושא נבחר לשם מציאת גורם השראה לעיצוב אופנה.
- להכין דף השראה על פי ניתוח של גורם ההשראה באמצעות סיעור מוחות או מפת חשיבה.
- להחליט על אופי הקולקציה וסוגי הבדים.
- לבטא את הרעיונות השאובים מגורם ההשראה בסקיצות של שלוש קולקציות שונות של פריטי לבוש.
- לבחור דגם אחד לביצוע, לצייר את הדגם ברמה של ציור טכני/ציור עבודה
- להגיש את הדגם הנבחר בצבע ומוצג על גבי דף אוירה.
- להגיש את הקולקציה הנבחרת (5-6 דגמים) מצוירת בטכניקה של ציור אופנה בצבע.
- להכין תדמיות לדגם ולתכנן את גזירת הבד (תכנון הסימון).
- לגזור את הבד ולהכין את הדגם למדידות בבד גולמי (טואל).
- לתכנן את תהליך הביצוע של הדגם.
- לתעד בזמן אמת את מהלך העבודה ב"יומן פרויקט".
- לנתח את הבד/בדים שנבחרו לדגם.
- להכין תיק עבודה ולהציג את עבודת הגמר בתערוכה אישית.

8. ההצעה כוללת: הסבר קצר על נושא המחקר, נימוקים לבחירת הנושא והגדרה של היבטי המחקר (בראשי פרקים)

9. רשימה ביבליוגרפית

תאריך הגשת ההצעה _____ שם התלמיד/ה _____

10. הערות ואישור ההצעה על ידי מעריך עבודת הגמר

שם המעריך _____ תאריך אישור ההצעה _____

נספח לתוכנית הלימודים

בחומרים טקסטילים

מדריך למורה

תוכנית הלימודים החדשה למגמת עיצוב אופנה בנושא הטקסטילים מתבססת על השינוי שחל בהוראת המקצוע ובהערכת התוצאות. במקום מבחן הגמר בתורת החומרים יהיה פרויקט - ניספח לעבודת - גמר בעיצוב אופנה ב- 5 יחל'. ניספח זה מיועד לפרוט מידע על הבדים שנבחרו ליצור הבגד המתוכנן ועל התאמתם למטרה זו. במקביל צומצמה גם כמות שעות הוראת המקצוע. עקב שינוי זה חל שינוי בחלוקה ובפרוט של נושאי הלימוד. הושם דגש על המוצרים הטקסטילים המשמשים את תעשיית ההלבשה, כמו: חוטים, בדים ארוגים, בדים סרוגים ועל חומרי עזר טקסטילים נוספים.

לפי כך תשומת לב מיוחדת הוסבה למידע על התכונות ועל המראה של מוצרים הנ"ל.

בנוסף למידע על תכונות ומבנה חומרי הגלם - הסיבים ועל המבנה והתכונות של החוטים והבדים, נדרש גם מידע בסיסי על השפעת העיבוד הסופי - האשפרה, הצביעה וההדפסה. יש להקנות לתלמידים הבנה במידת השפעתם של תהליכים אלה על המראה ועל תכונות של הבד המוכן.

במקביל צומצם החומר הלימודי על תהליכי ההפקה והיצור של סיבים ועל ביצוע תהליכי יצור של המוצרים הנ"ל. ניתן להסתפק בהבנה של מטרות התהליכים ועל התוצאות, (ללא פרוט השלבים הבודדים והציוד המיוחד של התהליך).

תוכנית הלימודים כוללת שני חלקים. בחלק ראשון רשימת הנושאים ע"פ סדר הוראתם ובחלק שני פרוט הנושאים והמלצות לשיטת הוראה ולחומרי המחשה הנדרשים.

חלק א: רשימת הנושאים

1. **מבוא** מטרות הוראת המקצוע, משמעות המוצרים טקסטילים ביצור פריטי ההלבשה.
2. **סיבים** סוגי הסיבים הנפוצים ליצור פריטי הלבשה. משמעות המבנה ותכונות הסיבים. התאמת תכונות הסיבים לדרישות השימושיות והתכשיריות של הבדים.
3. **מוצרים טקסטילים**
 - **חוטים** מבנה חוטי משך וחוטים טווים. מבנה הסיבים המתאים ליצור החוטי משך וחוטים טווים. השפעת מבנה החוטים על המראה ועל התכונות של הבדים.
 - **אריגים** מבנה האריג ועקרונות היצור שלו. השפעת המבנה על התכונות השימושיות והתעשיות של האריג ועל התאמתו לסוגי הביגוד השונים.
 - **סריגים** עקרונות המבנה והיצור של סריגי ערב וסריגי שתי. גורמים הקובעים את מבנה של הסריגים הנפוצים והתאמתם לסוגי הביגוד השונים.
 - **דביקונים** חומרי עזר המיוצרים על בסיס בדים ארוגים וסרוגים או פליזלין על בסיס ירעית סיבים. תחומי השימוש בסוגי הדביקונים השונים הנ"ל.

4. עיבוד ועיצוב הבדים

- אשפרה

עקרונות התאמת שלבי האשפרה להרכב הסיבים, מבנה ויעוד הבדים הנ"ל. סוגי תהליכי אשפרה מיוחדים לשיפור תכונות או מראה הבדים.

- צביעה והדפסה

סקירה על סוגי צבענים טקסטילים ועל התאמתם להרכב הסיבים של החוטים והבדים. גורמים המשפיעים על בלאי הצבע. השוני בדרגת יציבות הצבע של הצבענים הנפוצים והתאמתם לבדים המיועדים לסוגים שונים של פרטי לבוש.

5. טיפול במוצרים טקסטילים

תהליכי טיפול הנפוצים ומטרתם. סימון גרפי של הטיפולים. התאמת הטיפול למידע על הבד ועל הבגד המוכן. השפעת החומרים הכימיים שמשמשים בהם בשלבי הטיפול על התכונות ועל המראה של פריטי ההלבשה.

6. עבודה מסכמת (הכנה לפרויקט גמר)

חלק ב: פרוט הנושאי התוכנית

1. מבוא

משמעות המונח טקסטיל הסיבים כחומר גלם ליצור מוצרים טקסטיליים וסקירת סוגי המוצרים השונים שניתן להשתמש בהם ליצור פריטי הלבשה. חשיבותם של מוצרים מסיבים הטקסטילים בענף ההלבשה. המחשה ותיאור חומרי גלם טקסטילים סיבים ומוצריהם המוכנים: חוטים, בדים ארוגים וסרוגים, לבד, יריעות למילוי מסיבים, תחרות, סרטים וחומרי קישוט טקסטילים נוספים. דיון בנושא של התאמת הבדים ליצור פריטי לבוש שונים. הסבר על דרישות שימושיות של הבדים. הנושא ילמד ויומחש ע"י הצגת בגדים ובדים, צילומי בגדים בכתבי עת ו"ציורי עבודה" יושם דגש על בחינה של הרגשת נוחה ללבוש הבגד בהתאם לעונות שנה או לתנאי שימוש מיוחדים. התייחסות נוספת היא חשיבות השמירה על מראה וצורה תקינה של הבדים בזמן השימוש ואחרי הטיפול בבגד.

בסיכום יש להדגיש את חשיבות המידע על הסיבים ועל מבנה הבדים למעצבי אופנה ולצרכני אופנה. חומרים להמחשה: דוגמאות בדים שונים בהרכבם, בעובי, במבנה, במישוש ובמראה המדגישים את ההבדלים הבולטים, כמו כן יש להשתמש בפרטי לבוש מוכנים.

2. סיבים

שיטת הוראה המומלצת היא להעביר את הנושאים: סיווג הסיבים ע"פ מקורם, מבנם ותכונותיהם בצורה **השוואתית ומקבילה**. לצורך זה ניתן להשתמש בהטבלה המצורפת לתוכנית זו. לשימוש נכון בטבלה חייבים התלמידים להבין את משמעות כל אחת מהתכונות הפיסיקליות הרשומות בטבלה. לדוגמה: להבין את ההבדל בין החוזק ועמידות בשחיקה ואת השפעתן על מידת הבלאי של הביגוד.

להבין את ההבדל בין גמישות לקפיציות ואיזו משתי התכונות משפיעה יותר על קימוט הבד והבגד. השוואת כל אחת מהתכונות של הסיבים הרשומים בטבלת מקורות הפקתם במקביל מבליטה את ההבדלים בין הסיבים. השימוש בטבלה ממחיש ומסייע להבנת יתרונות וחסרונות של כל אחד מהסיבים שבטבלה, ואת תחומי השימוש המתאימים ביצור הביגוד. בשיטה דומה ניתן לנתח את מבנה הסיבים והשפעתם על מבנה החוטים והבדים. השפעת אורך ועובי הסיבים על עובי וחוזק החוטים.

לדוגמה: להרגשת נוחות בעונת הקיץ דרושים בדים הסופגים היטב לחות ומוליכים חום, ז"א בדים מסיבי כותנה, ויסקוזה וגם פשתן.

לזיהוי סוגי הסיבים שמהם מיוצרים החוטים והבדים משתמשים גם במידע על **צורת הסיבים** (בעיקר באורך ועובי)

וזיהוי חומר הגלם ממנו הופק הסיב. השיטה הנפוצה ביותר לזיהוי חומר הגלם היא ע"י שרפת הסיבים, החוטים או הבדים במהלכה נבדקת צורת הלהבה, מהירות הבערה, הריח שנוצר וגם שרידי הבדים. לביצוע בדיקה זו דרוש ידע בסיסי על התרכובות הכימיות שמהן מורכבים רב הסיבים והן: התאית (צלולוזה) וחלבון (פרוטאין), כידוע כל הסיבים מהצומח

מכילים תאית וכל הסיבים מהחי מכילים חלבון. אי לכך תוצאות הבדיקה יהיו דומות או זהות בכל אחת מהקבוצות הנ"ל ויש צורך בבדיות נוספות כמו צורת הסיב.

חומרי המחשה להסברת הנושא דרושות דוגמאות של סיבים השונים בעוביים ובאורכם כמו: כותנה, פשתן, צמר, משי, ויסקוזה, וסינתטיים. רק ע"י המחשה ובדיקה בוזמנית ניתן להבחין היטב בהבדלים בעובי ובאורך הסיבים. כמובן, ההבדלים באורך ברורים יותר מההבדלים בעובי. הסיווג של הסיבים ע"פ אורכם מתחלק לשתי קבוצות: **לסיבי משך (פילמנט בלעז) וסיבים נימיים ע"פ ועדת הלשון העברית) ולסיבי מטווה**, כפי שנלמד בפרק על מקורות להפקת או היצור של סיבי משך וסיבי מטווה. היות וקשה להשיג את כל סוגי הסיבים במצבם הראשוני הבסיסי יש להפיקם מבדים ע"י פרימת הבד, בהזדמנות זו ניתן למשש את הבד ולהדגים גם את השפעתם של הסיבים על מראה הבד. מומלץ להמחיש באמצעות טבלאות המציגות את **מקור הפקת הסיבים ואת צורת הבארה של הסיבים**.

3. מוצרים טקסטילים

רשימת המוצרים החשובים ביותר ליצור פריטי הלבשה: חוטים, בדים ארוגים, בדים סרוגים, בדים בלתי ארוגים כמו לבד, פליזלין ועוד.

- חוטים

סיווג החוטים בהתאם למקורות ושיטות היצור **לחוטי משך וחוטי מטווה** (טווים). ההבדל במראה במבנה ועיקרון היצור של חוטי משך וחוטים טווים. השפעת השוני במבנה על התכונות הפיסיקליות של החוטים ועל תחומי השימוש, (הבדים המיוצרים מהם).

לדוגמה: בדים המיוצרים **מחוטים טווים** הם בעלי כושר ספיגה ובידוד חום מוגבר. ברק ומגע חלק אופייניים **לחוטי משך** שמשפיעים על עובי ומראה של הבד. משמעות **פיתול החוט** והשפעתו על התכונות ומגע החוט. המונח **חוטי הקרפ** ותחומי השימוש בהם. הבדל בין **חוטים סרוקים לחוטי מטווה שאינם סרוקים** כמו **חוטי כותנה כרוכים**, מבנה **חוטי צמר מנפצים** משמעות תהליך הסריקה ותחומי השימוש בחוטי כותנה וצמר סרוקים.

עקרונות יצור **חוטי מטווה מעורבים**. סוגי התערובות הנפוצות ביותר ליצור הלבשה ויתרונותיהם. מטרת יצור **חוטים שזורים** ואבחנה בין חוט שזור **לחוט יחיד**.

הבדלים במבנה ובמראה בין **חוטי משך פילמנט: חדנימי** (מונופילמנט) ו**רבנימי** (מולטיפילמנט) מבנה **חוטים מקורזלים** (מסולסלים) סינתטיים. התכונות המיוחדות של החוטים המקורזלים ותחומי השימוש בבדים המיוצרים מהחוטים אלה. אבחנה בין חוטים מקורזלים לחוטי קרפ.

עיקרון הערכת/ הגדרת עובי חוטי משך בשיטת הדניה. יתרונות חוטי משך המיוצרים "מסיבי מקרופיברס" חומרי המחשה המומלצים: חוטים במבנה ובהרכב סיבים שונים לבדיקה בוזמנית - השוואתית. דוגמאות בדים מיוצרים מחוטים הנ"ל..

- אריגים

הגדרת המונחים כמו: **חוטי שתי וחוטי ערב**. עיקרון היווצרות האריג (ללא פרוט מיוחד של שלבי ההכנה ותפקידי חלקי נול האריגה) סקירה על המבחר הרב בבדים ארוגים ותחומי השימוש השונים יושם דגש על בדים המיועדים להלבשה. פרוט שלושת הגורמים העיקריים הקובעים את השוני במבנה האריג ותכונותיו התעשייתיות:

* הרכב הסיבים ומבנה החוטים, * צפיפות השתי והערב, * סוג החיבור - האריגה.

משמעות המונח **תכונות תעשייתיות** של בדים וחשיבותן.

פרוט התכונות התעשייתיות החשובות: נפילת הבד והתאמתו לצורת הבגד הנתפר, רגישות למתיחה ולעיוות צורה בזמן הגזירה והתפירה, רגישות לפרימת החוטים מקצוות האריג בזמן היצור והשימוש. תזוזת החוטים המקבילים לתפר בזמן

המתיחה, פגיעה בבד במחטי מכונת התפירה, והחלקת הבד בזמן יצור. השפעת מבנה האריג על התכונות התעשייתיות יומחש בדוגמאות אריגים שונים בנפילתם, ברגישות לפרימה והחלקת החוטים.

- מבנה החוטים והשפעתם

הסבר והמחשת ההבדלים בין התכונות התעשייתיות של אריגים המיוצרים מחוטי משך לאריגים המיוצרים מחוטי מטווה. השפעת עובי החוטים על משקל ונפח האריג. תכונות האריג התלויות בנפח. אפשרויות ליצור אריגים מחוטי שתי וערב שונים במבנה, עובי והרכב הסיבים וגם אריגים מחוטים זהים. מידע על עיקרון היווצרות האריג תורם להבנת עובדה זו, במידה וחוטי השתי והערב שונים נדרש הסבר על העדפת חוטי שתי אחידים, חזקים ודקים יותר מאשר חוטי הערב. השפעת התכונות של חוטי השתי והערב על **תכונות השימושיות** של האריג.

חומרי המחשה: אריגים מחוטי שתי וערב זהים לעומת אריגים מחוטי שתי וערב שונים, אריגים מחוטי משך ואריגים מחוטי מטווה, השוואה והערכת התכונות התעשייתיות כמו: הנפילה, רגישות להחלקה ולפרימת החוטים בקצוות הבד.

- השפעת הצפיפות

הגדרת המונח **"מידת הצפיפות"** והשפעת מידת הצפיפות על התכונות השימושיות והתעשייתיות של האריג. אפשרויות לארגו בד בצפיפות שונה של שתי וערב וגם בד בצפיפות אחידה בשני הכיוונים. הסבר על השוני של התכונות התעשייתיות לאורך ורוחב האריגים שבהם קיים הבדל רב בין מידת הצפיפות של השתי ושל הערב. הסיבה להעדפת צפיפות שתי מוגברת. השפעת הצפיפות על משקל האריג, על האווריריות ועל המגע של הבד. הקשר בין הצפיפות לסוג האריגה.

כמו כן יש ללמד שיטות זיהוי של כווני הבד (שתי וערב).

- השפעת חיבור האריגה

הגדרת המונחים: **מפסח, נקודת הצטלבות ומחזור החיבור**. מידע על צורת הרישום הגרפי של חיבור ושל חתך חוטי השתי והערב. אבחנה בין רישומי שלושת חיבורי היסוד: בד, מלכסן, סטן והנגזרים מהם. זיהוי חיבורים אלה לפי מראה האריגים. השפעת אורך המיפסחים, כמות נקודות הצטלבות על **התכונות השימושיות** (חוזק ויציבות האריג) ועל **התכונות התעשייתיות** (נפילה ורגישות לפרימה). ניתוח הסיבות לשימוש ב"חיבור בד" לאריגת בדים דלילים, חיבור מלכסן לאריגת בדים צפופים יותר וחיבור סטן לבדים צפופים במיוחד. סקירה על חיבורים מורכבים רב שכבתיים לדוגמה: אריגי קורדרוי, קטיפה ומגבת. תיאור מראה ועיקרון יצור של אריגי ז'קרד. השימוש באריגי ז'קרד (דמסק, ברוקד). ויצור פריטי הלבשה מהנ"ל. חומרי המחשה: דוגמאות אריגים במבנה שונה של חוטים, בדרגות צפיפות שונות כולל אריגים עם צפיפות שונה בשתי ובערב. אריגים עם חיבורים שונים. המחשת ההבדלים בתכונות התעשייתיות. בנושא הקשור בחיבורי יסוד עדיף לבחור באריגים הידועים בשמות המסחריים. לדוגמה עבור **חיבור בד**: פופלין, בטיסט, וואל, שיפון, קרפ-דשין או ג'ורז'ט. בחיבור מלכסון: אריגי גברדין, דריל ודנים (ג'ינס). בחיבור סטן: אריגי קרפ סטן (או סטן), דמסט בעזרת דוגמאות הבדים שיחולקו, יוכלו התלמידים להבחין בשוני בתכונות התעשייתיות בנפילה, ברגישות לפרימת חוטי השתי והערב מקצוות, ובמתיחה. התרגול בנושא זה חיוני להכנת התלמידים לפרויקט הגמר הכולל תיאור הבד שנבחר ליצור הבגד.

- סריגים

הגדרת המונח סריג וסקירה על השימוש בבדים סרוגים ליצור הלבשה עליונה ותחתונה. סיווג הבדים **לסריגי ערב ולסריגי שתי**. השוני במבנה, במראה ובעיקרון היצור של סריגי ערב וסריגי שתי. שיטות פשוטות לאבחנה בין שתי קבוצות הסריגים הנ"ל. הבנת הרישום הגרפי של סריגי שתי וסריגי הערב השונים כמו: צורת רישום של הלולאות, השורות והעמודות של הסריגים.

השימוש הרב בסריגי ערב המיוצרים בצורת שרוול במכוונות עגולות. (**המונח ג'רסי**) התפוקה המוגברת של מכוונות עגולות עם מצעי מחטים מסודרים בצורת עיגול. סוגי סריגים הנסרגים בצורת שרוול

מידע על המבנה, המראה והתכונות של סריגי ערב הידועים בציבור בשמות מסחריים הבאים: סינגל (ימין שמאל) ריב (מקבץ) אינטרלוק. השוואת התכונות השימושיות והתעשייתיות של הסריגים ותחומי השימוש בבדים סרוגים הנ"ל. ביצור הלבשה תחתונה ועליונה. (מידע על סידור מחטי הסריגה במכוונות עם מצע מחטים אחד או שני מצעי מחטים מאפשר להשוות את המראה של שני הצדדים של הבדים הסרוגים ואת השוני בנפח ובתכונות). השפעת מבנה החוטים על רגישות לפרימת הלולאות "היווצרות רכבות" המאפיינת את סריגי הערב. מידע על מבנה, מראה, ותכונות של **סריגי ערב מורכבים** הידועים כמו: פוטר, פליז, סריגי מגבת וקטיפה. הרכב הסיבים והחוטים ליצור הסריגים הנ"ל ותחומי השימוש הנפוצים.

סריגי שתי

ההבדל בין המבנה של סריגי שתי למבנה של סריגי ערב על השוני והשפעתו על תכונות ועל תחומי השימוש. הסבר על השימוש הרב בסריגי שתי המיוצרים מחוטי משך בשילוב עם סיבי ליקרה. סוגים של פריטי הלבשה המיוצרים מהבדים הנ"ל. תיאור העיצובים של סריגי שתי שנוצרים במכוונות מיוחדות וידועים בשם **ראשל**. אבחנה בין תחרות ראשל לתחרות המיוצרות בשיטות אחרות. הסיבות לשימוש הרב במוצרי ראשל (בדים וסרטים בצורות רשתות ותחרות).

בסיכום נושא הבדים השוואת התכונות האופייניות של אריגים ושל סריגים. השפעת ההבדלים על התאמת הבדים לצורת הבגד הנתפר ועל תנאי השימוש בו. העדפת הבד הארוג או הסרוג או בחירה בשניהם.

חומרי המחשה: דוגמאות של סריג ערב וסריג שתי ישמשו להמחשת השוני ביחס לפרימה ולמתיחה. דוגמאות של סריגי ערב הסרוגים במכוונות עגולות מחוטי כותנה או מעורבים עם פוליאסטר והן: סינגל, ריב, אינטרלוק ופוטר ישמשו להמחשת השוני במראה, בנפח, במידת המתיחה והנטיעה להתעגל בקצוות של הסריגים הנ"ל. (להקלה על הזיהוי יש להשוות את המראה משני הצדדים של כל באחת מהדוגמאות) בנושא של סריגי שתי יש להוסיף דוגמאות של בדים גמישים לביגוד צמוד לגוף משילוב חוטי פוליאמיד ולייקרה, כדי ראשל בצורת רשת, תחרה או עיצוב אחר.

- דביקונים

הגדרת המונח דביקון ומטרת השימוש בחומר עזר הזה. השפעת **מבנה התשתית** וצורת שיכבת הציפוי על תכונות הדביקון והתאמתו לבגד הנתפר. הבדלים בין פליזלין (דביקון עם תשתית מורכבת שכבה דקה של סיבים) לדביקונים עם תשתית ארוגה, סרוגה או משולבת. השפעת גודל וצפיפות נקודות הדבק בציפוי התשתית ועל התאמת הדביקון לבדים שנבחרו לתפירת הבגד.

מידע על השפעת הדביקונים המצורפים לבדים על צורת הטיפול בבגד. (על הכביסה, הייבוש במכונה, על ניקוי יבש והגהוץ).

חומרי המחשה מספר דוגמאות של פליזליים שונים בעובי תשתית, בצורת פיזור השרף (בצורת נקודות הדבק גדולות או קטנות, צפופות או דלילות). דוגמאות של דביקונים עם תשתיות אריג שונות ודביקונים עם תשתית סרוגה ואחרים. כמו כן יש להציג דוגמיות בדים עם דביקונים מתאימים מודבקים עליהם, ופרטי לבוש מוכנים.

4. עיבוד ועיצוב בדים

- אשפרה

פרק זה ילמד ברצף להוראת החומר על חומרי הגלם ומקורות הפקתם.

המונח אשפרה כשלב עיבוד סופי של מוצרי טקסטיל. סקירה על מטרת שלבי אשפרה הבסיסים והתאמתם להרכבי הסיבים של המוצרים (החוט, הבדים הגולמיים) תכונות פיסיקליות וכימיות של סיבים המשפיעות על בצוע תהליכי האשפרה. סיכום תהליכי הכנת הבדים לשלבי הצביעה או ההדפסה, לדוגמה: תהליך הבישול (הרתחה) הכרחי לבדי כותנה לעומת כביסה קלה לבדי ויסקוזה או צמר **ודגומיזציה** שהיא פעולת הרחקה של הדבק **מסיביוני** (הפסולת) של משי הטבעי.

תהליכי אשפרה מיוחדים

פרוט החסרונות של הסיבים הנפוצים, שרצוי וניתן לשפר בתהליכים הבאים:
אל כוץ, אל קמט, ביטוש, גרוד, טעינה, טיפול אנטיסטטי, מרצור ואימפרגנציה.
מטרת התהליכים והתאמתם לסוגי הבדים השונים בהרכב ובמבנה. השפעת התהליכים על המראה ותכונות הבדים. אפשרויות שילוב של תהליכים. לדוגמה: מרצור ואל כוץ לאריגי כותנה. ביטוש וגרוד לבדי צמר.
חומר המחשה: המחשת השוני בספיגה, ע"י הרטבת בד כותנה גולמי ובד שעבר שלבי אשפרה בסיסיים, כמו בישול. דוגמאות בדים עם שינוי מגע ומראה שעברו תהליכי אשפרה מיוחדים כמו מירצור וגירוד.
מטרות ועיקרון ביצוע של תהליך הצביעה (המונח הטקסטילי הוא **גיוון**) ושל ההדפסה. המשותף והשונה בשתי הפעולות הנ"ל. המונח **צבען** ופרוט המידע הנדרש:

(א) סיווג הצבענים בהתאם להרכב הסיבים של מוצרי טקסטיל חוטים, בדים ארוגים או סרוגים ופריטי הלבשה מוכנים. צבענים לסיבי תאית, לסיבי חלבון ולסינטטיים.

(ב) סיווג בהתאם לעיקרון ביצוע תהליך הצביעה ומידת יציבות הצבע שמקנה הצבען לחוט או לבד. המידע הדרוש על יציבות הצבע. פרוט הגורמים המשפיעים על שינוי הגוון עצמו או להכתמת בדים אחרים הם: אור, מים בדרגות חום שונות, חומרי הניקוי השונים ושפשוף הבדים במצב יבש ורטוב בזמן השימוש ובכביסה. חשיבות המידע על מבחר של צבענים למוצרים מתאית (כותנה, ויסקוזה, פישתן) בדרגות יציבות צבע שונות לדוגמה- צבען העמיד לכביסה בהרתחה והלבנה (כמו צבעני "ווט" או פיגמנט) וצבען רגיש גם לחום בינוני בכביסה, (נמכר לציבור בארזיות קטנות וידוע בשם צבען ישיר).

הצורך בצבענים עמידים לחומרי ניקוי של בגדי צמר ומשי.
פרוט השוני בקליטת הצבע של סיבים הסינתטיים הנפוצים, כמו: פוליאמיד, פוליאסטר ואקריליים. הבדל בסוג הצבענים ובתהליך הביצוע.

בסיכום התאמת הדרישות ליציבות הצבע בהתאם לתחומי השימוש בבגד או פריט טקסטילי אחר (לדוגמה צבע ירוק עמיד להרתחה לביגוד מנתחים בב"ח. וצבע עמיד במיוחד לאור לווילון צבעוני)

חומרי המחשה יוכנו מראש ע"י המורה והתוצאות יוצגו בכיתה:

המחשת דוגמאות בדים שצבעם נבדק ע"י המורה בתנאי כביסה מוגדרים (בחום של 40 עד 50 מעלות או בהרתחה), בהלבנה או ע"י הספגה בממיסי שומן. השוואת תוצאת הבדיקה למראה הבד המקורי ומידת ההכתמה של הבד הלבן (שהיה מצורף לדוגמית).

המחשת דוגמאות בהרכב סיבים שונה שנצבעו ביחד באותו הצבען (הנמכר לצביעת בדי כותנה) דוגמית אחת מויסקוזה או כותנה, השניה מפוליאסטר (מומלץ לצרף עוד דוגמית אחת מפוליאמיד) המחשת השוני בקליטת הצבע של הבדים המורכבים מסיבי תאית לבין סיבים הסינתטיים השונים.
להבחנה בין אריג מודפס לאריג ז'קרד צבעוני להכין דוגמאות ולהראות את השוני במראה חוטי האריגים.

5. טיפול במוצרי טקסטיל

סוגי טיפולים לפריטי הלבשה ומוצרים טקסטילים אחרים. חזרה על צורת הסימון הגרפי של תהליכים. מטרות הכביסה, הסחיטה, היבוש, ההלבנה, ניקוי יבש והגהוץ. חשיבות המידע על הרכב הסיבים, דרגת יציבות הצבע של הבדים וגם על צורת מירקם של הבדים.

כביסה וניקוי יבש

סקירה על עיקרון הבצוע השונה של שני התהליכים. והשוני בין פעולת החומרים שמשמשים לסילוק לכלוך שומני בכביסה ובניקוי יבש (הדטרגנטים וממיסי שומן).

סוגי החומרים העיקריים הנכללים בחומרי כביסה הרגילים. תפקיד הדטרגנט, סודה אש (סודה לכביסה), מלבינים ואנזימים. השפעת החומרים על תכונות הסיבים של הבדים ועל יציבות הצבע.

פרוט שלבי בצוע של מכונת הכביסה: השריה, שלב הכביסה עצמה, בדרגת החום שנבחרה, השטיפה והסחיטה. אפשרויות של שינוי תכונות מכונת הכביסה. תכונות הסיבים המשפיעות על בחירת תוכנית הכביסה, (המתאימה גם לצבע ולמבנה הבד). הבנת הסמלים המסמנים את תוכניות מכונת הכביסה השונות. הסמלים המסמנים צורות שונות של סחיטה בסוף הכביסה (במכונה) כללי הבחירה של תוכנית כביסה ויבוש לפריטים המיוצרים מתערובת של סיבים (לדוגמה-כותנה או ויסקוזה בערבוב עם פוליאסטר).

השיקולים לבחירה בניקוי יבש (שמתבצע רק במוסדות מיוחדים) במקום הכביסה ביד או במכונה בתוכנית מיוחדת. פריטים שנהוג למסור לניקוי יבש.

הלבנה

תוכניות לכביסה המשלבות גם את הלבנת הבד, סילוק כתמי צבע וחיטוי. המידע הנדרש על הרכב הסיבים וצבעי הבד. היתרון של המלבינים (מלבינים מחמצנים) הנכללים בחומרי כביסה הרגילים.

סילוק כתמים

שימוש בממיסי שומן, דטרגנטים ומלבינים (כללי שימוש באקונומיקה).

יבוש

יבוש במכונה ובשיטות אחרות. השפעה של צורת היבוש על מבנה האריג/הסריג. צורת הסמלים המסמנים צורות יבוש שונות. התאמת צורת היבוש במכונה להרכב הסיבים, כולל בדים מתערובת של סיבים. תרגול בהרכבת תוויות הוראת טיפול לפריטי הלבשה מבדים שונים בהרכבם, במבנה, בהתאם למטרת השימוש ובהתחשבות במידת יציבות הצבע.

6. עבודה מסכמת

העבודה מסכמת את לימודי המקצוע, בה התלמידים נדרשים להתאים בד/בדים לבגדים שעוצבו על ידם, ולנמק את בחירתם. התאמת הבדים תתבסס על הידע שהתלמידים רכשו על התכונות השימושיות והתעשייתיות של הבדים.

* **כהכנה לעבודה המסכמת** מומלץ להשתמש ב"דפי עזר לתרגול התהליך של פ"ג בתורת הטקסטיל" שנמצא באתר המגמה.

<http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/MadaTech/OmanutAitzuv/Hitmachuyot/IzuvOfna/Tekstil.htm>

טבלת התכונות הפיזיקליות של הסיבים

סיבים סינטטיים ,Pac,PI,Pa	ויסקוזה VI Viscose	משי SE Silk	צמר WO Wool	פשתן LI	כותנה CO Cotton	סיבים תכונות
---------------------------------	-----------------------	----------------	----------------	------------	--------------------	-----------------

מדינת ישראל
משרד החינוך מנהל מדע וטכנולוגיה

				Linen		
1	כושר ספיגה- היגרוסקופיות	טוב (עד 25%)	טוב (עד 40%)	טוב (עד 25%)	טוב (20% - 30%)	
2	מוליכות חום (העברת-חום)	טובה (אינו מבודד)	טובה מאד (מבודד)	טובה מאד (אינו מבודד כלל)	טובה (אינו מבודד)	
3	חוזק ועמידות לשחיקה	חוזק מוגבל ביבש נחלש מאד ברטוב	חוזק מוגבל נחלש ברטוב	חוזק ועמיד לשחיקה	חוזק ועמידות לשחיקה- טובים למדי במצב יבש או רטוב	
4	עמידות בחום (גיהוץ, כביסה)	עמידות בינונית כביסה 60°-50° גיהוץ עד 150° צלסיוס	רגשים מאד כביסה 30° צלסיוס	רגשים כביסה עד 95 מעלות צלסיוס גיהוץ עד 210 מעלות צלסיוס (או במטלית לחה)	כביסה עד 95 מעלות צלסיוס גיהוץ עד 210 מעלות צלסיוס	
5	עמידות לאור	עמידות בינונית	רגיש מאד	די רגיש	די עמיד	
6	רגישות לקימוט דרגת הגמישות	מתקמט מאד במיוחד ברטוב	די עמיד ביבש מתקמט ברטוב	עמיד ביבש פחות ברטוב	מתקמט מאד ובמיוחד ברטוב	
7	רגישות להתכווצות בכביסה	מתכווצים מאד	די עמיד	מתכווץ מאד	מתכווץ פחות מהותנה	
8	עמידות לחומרים כימיים	רגיש במקצת	רגיש	רגיש מאד	עמיד	בסיס (סודה אש)
		די רגיש	רגיש	רגיש מאד (במיוחד לכלור)	הלבנה ללא למלבין עם כלור.	חומר הלבנה
		AL, PAC, PL די עמידים				

אופן הגשת העבודה בחומרים טקסטיליים

דף לתלמיד

העבודה בחומרים טקסטיליים הינה חלק בלתי נפרד מעבודת - הגמר בעיצוב אופנה ב-5 יחידות לימוד, אי לכך יש להגישה כמכלול אחד עם שאר מרכיבי העבודה.

העבודה כוללת:

א. **ציור עבודה של פריט לבוש**, שנבחר מתוך הקולקציה לביצוע בתדמיתנות ובתפירה.

ב. **מבוא**

המבוא יכתב לקראת רכישת הבד ובו ייצוינו: הגדרה של יעוד הבגד, דרישות שימושיות ודרישות תעשייתיות של הבד המיועד לפריט הלבוש שנבחר לביצוע.

ג. **בדיקת הבד**

- לאחר רכישת הבד, על התלמיד לבדוק באיזו מידה אכן תכונותיו של הבד שנרכש תואמות את התכונות שנקבעו מראש. לצורך זה עליו לבצע את הבדיקות המפורטות בהמשך, עליו להכין דוגמיות מהבד שנרכש, דוגמית לכל ניסוי, גודל הדוגמית הוא 5:5 ס"מ גזורות במקביל לאורך ולרוחב הבד.

- בכל ניסוי:

א. תוגדר מטרתו ב. תוצג ההמחשה הרלוונטית ג. תרשם המסקנה ומשמעות התוצאה ביחס לתכונות הבד.

- על התלמיד לבצע את הבדיקות הבאות:

1. זיהוי חומר הגלם ממנו מופק הבד

2. א. מבנה הסיב ב. מבנה חוטי הבד

3. סוג האריגה/הסריגה וצפיפות החוטים

4. תהליכי אשפחה שניתן לזהות, ראה * הערה

5. יציבות הצבע (בעיקר במקרה של שילוב צבעים שונים בבגד אחד)

6. הוראות טיפול בבגד, על בסיס התוצאות שנתקבלו

כתוצאה מהבדיקות הנ"ל על התלמיד להרכיב תווית (בצורת סמלים גראפיים) עם הוראות טיפול לבגד המוכן, עליו להתחשב בחומרי עזר ובאביזרים השונים, ששולבו בבגד.

* **הערה:** התייחסות לפעולות אשפחה שלגביהן יש השערה שבוצעו בתהליך הייצור כמו: בישול, חריכה, מריקה, אל-כווץ, אל-קמט, איטום ואחרות **פעולות אלה תוזכרנה** ותוסברנה בעבודה, אך ורק מסיבות מוצדקות (רלוונטיות לבד הנתון), **ותצוינה כהנחה** שאכן הבד עבר פעולה כזאת בטרם היגיעו לשוק. כך גם יש להתייחס לבדיקות כמו: חוזק הבד, מדידה, שקילה ואחרות.

ד. **סיכום**

השלב המסכם של העבודה מבוסס על השוואה בין **הדרישות שנקבעו מראש**, לפני בחירה וקניית הבד לבין **המידע שנתקבל מבדיקות הנ"ל**.

רשימת ספרות מומלצת

1. בנצור, נ., 1987. **עניין של תדמית**. תל-אביב, זמורה ביתן. הספר דן בהיבטים אישיים של לבוש ובמסרים הלא-מילוליים שלבוש משדר בתהליכי תקשורת.
2. ברק, נ., רייך, ע., 1995. **קווים באומנות ובלבוש המאה העשרים**. ירושלים, משרד החינוך. ספר לימוד לבתי הספר התיכוניים, תאור כרונולוגי של האופנה על פי עשורים, מעצבים, וטבלאות אירועים היסטוריים ותרבותיים במאה ה-20.
3. ג'אקסון, ק., 1990. **צבע של יופי**. רמת גן, סירקיס מוציאים לאור בע"מ. מתבסס על התפיסה שלכל אדם הולמת מערכת צבעים מיוחדת, הספר נותן מפתח צבעוני ואופנתי ללבוש הולם ואביזרים.
4. ג'אקסון, ק., 1991. **מלתחה להצלחה**. רמת גן, סירקיס מוציאים לאור בע"מ. הספר משמש כמדריך לבניית תדמית באמצעות מלתחה לעבודה ועסקים.
5. הרשטיין, ר., 2000. **ניהול המותג**. ת"א. צ'ריקובר מוציאים לאור הספר מבהיר מהו מותג, בניית מותג ומיתוג בינלאומי, מלווה בשלל דוגמאות מוכרות, גם מעולם האופנה.
6. חביב עליזה, 1995. **סדנה רב-תחומית באופנה**. ת"א, אורט ישראל. קובץ מפרטי למידה בסדנאות לעיצוב אופנה, נועד להקל על המורים ולסייע להם במהלך ההוראה.
7. אינג' פבזר, מ., 1922. **פרקים בחומרי טקסטיל**. ת"א, אורט ישראל. הספר מיועד לתלמידים ולמורים, מטרתו להקנות מידע בסיסי על חומרי גלם טקסטיליים, הספר מתמקד בנושאים שעניינם צרכנות טקסטילית.
8. ליאון, ש., 1993. **טקסטילים - טכנולוגיה טקסטילית**. המרכז לחינוך טכנולוגי חולון.
9. זיו, מ., 1991. **עיצוב אופנה**, הוצאת מרכז לחינוך הטכנולוגי בחולון. הספר מיועד לתלמידים ולמורים, מטרתו להקנות עקרונות של תהליך עיצוב אופנה.
10. פלימן, ב., 1993. **תפירה תעשייתית**. ת"א. מרכז לחינוך טכנולוגי. הספר עוסק בטכנולוגיה של תעשיית ההלבשה ומתמקד בשיטות תפירה, מאפשר לתלמיד לבחור בשיטות ולהתאימן לאופי הבגד.
11. קוקלין, ג', 1990. **מפעל הלבשה - ניהול ותפעול**. ת"א. מרכז לחינוך טכנולוגי. הספר כולל סקירה של תעשיית ההלבשה, ארגון מפעל הלבשה וטכנולוגיה של יצור. מומלצים - פרקים א-ג.
12. קוקלין, ג', 1995. **תדמיתנות תעשייתית לבגדי נשים**. ת"א. משרד העבודה והרווחה, מא"ה. הנושא המרכזי של הספר הוא בנייה ופיתוח של תדמיות לבגדי נשים, תוך שימת דגש על גורמי הטכנולוגיה המשפיעים על התדמיתנות לייצור המוני.
13. רבינוביץ, מ., 1986. גילו של אדם. תל-אביב, עם עובד, ספריית אופקים. עמ' 61-21. הספר מבהיר את הסטטוס "גיל".
14. רוז, א., 1995. **חליפות העיתים**. תל-אביב, ידיעות אחרונות. הספר מתאר את התפתחות האופנה בישראל במשך 100 שנות אופנה על רקע האירועים שלפני קום המדינה ואחריה.
15. רייך, ע., 1993-1997. **תולדות הלבוש בתקופת המאות 15 עד 19**. מאגר מידע, תל-אביב, מפ"ט עמל.
16. רייך, ע., 1995. **תולדות הלבוש**. ירושלים, משרד החינוך. ספר לימוד על הלבוש מתקופת הפרה היסטוריה עד לסוף המאה ה-20 כולל היבטים כלליים. מבוא על האירועים התרבותיים, האישיים ומקורות הידע לכל תקופה, תאור בגדים אופייניים ומערכות לבוש לכל תקופה. למעלה מ-400 תמונות מוסברות (כ-100 בצבע). ביבליוגרפיה על פי נושאים ואינדקסים של מושגים ושמות.
17. רייך, ע., שרון, ב., (עריכה), 1997. **תולדות הלבוש - שקופיות**. ירושלים, משרד החינוך. שקופיות: 400 תמונות צבעוניות מוסברות על פי סדרת שקופיות המיועדות להרחבת החומר שבספר הלימוד, אך, יכולות לשמש גם בסיס להרצאות על נושאי חתך או הרצאות אורח.
18. רייך, ע., (עריכה). 1994. **מונחי אופנה, מילון מצויר רב לשוני**: עברית-אנגלית-צרפתית-גרמנית-ערבית.

19. שביט, י., 1992. **חרושת הטקסטיל בארץ ישראל 1854-1956**. ת"א. האגודה הישראלית לטקסטיל התאחדות התעשיינים. הספר משרטט את תחילת הענף בארץ "מתעשייה חלוצית לתעשייה מובילה". אינפורמציה שימושית לניתוח תהליכים.
20. שפירא, י., וא. בן-אליעזר, 1987. **יסודות הסוציולוגיה**. תל-אביב, עם עובד. זהו ספר כללי בסוציולוגיה, שניתן להשתמש בו לגבי כל המושגים הסוציולוגיים הנדונים בתוכנית, כמו: תרבות, סמלים, טקסים, תהליך החיברות, תהליך הפיקוח החברתי, וכדומה.
21. (חדש) בת עיר, נ, 2010. **שיכרון עיצובים – אמנות האופנה בישראל 1948 – 2008**. הוצאת רסלינג, תל אביב. ספר אלבומי עוצר נשימה. הספר מתעד במלל ובצבע הסטוריה של התפתחות האופנה בארץ. כמו כן מבהיר כיצד חזון כור ההיתוך הישראלי הוגשם דווקא בתחום האופנה.

קישורים להומרים ועזרי לימוד

http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/MadaTech/OmanutAitzuv/Hitmachuyot/IzuvOfna/Chomrey_Ezer.htm

<http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/MadaTech/OmanutAitzuv/Hitmachuyot/IzuvOfna/Tekstil.htm>

ארבעה סרטי וידאו פותחו בשיתוף של משרד החינוך – מגמת האופנה ושל אורט ישראל. **המקטורן**, הסרט מסייע ללומד להבין תהליכים ועקרונות ייצור בתעשיית ההלבשה. **מהסיב אל החוט**, הסרט מציג את התהליכים והעקרונות בתהליך ייצור חוטים לתעשיית הטקסטיל, החל מקטיף הכותנה בשדות ועד לסלילת החוטים המוכנים. **מהחוט אל הבד**, הסרט ממחיש בצורה ויזואלית את השיטות המקובלות היום בהכנת בדים מסוגים שונים. **אשפרה וסיבים מלאכותיים**, הסרט ממחיש עקרונות קבלת חוטי משי מתורבת החל מגידול עד לקבלת החוטים, כמו כן הסרט ממחיש את תהליכי האשפרה של בדים מעורבים.

כיצד מייצרים חוטי פוליאסטר מבקבוקי פלסטיק ממוחזרים?

<http://www.youtube.com/watch?v=zyF9MxlcItw&feature=related>

תהליך הייצור של הפליז

<http://www.youtube.com/watch?v=YHHqFwDhGTM&feature=related>

מקורות בלועזית

1. Agins, t., 1999. **The End of Fashion**. New York, William Morrow and Company, Inc.

הספר דן בהשלכות של התפתחות תעשיית האופנה ועליית התאגידים הגדולים של עולם האופנה וקריסתם של בתי האופנה הפרטיים מסיבות כלכליות.

2. Barnes, R., and J.B. Eicher, (eds.), 1997. **Dress and Gender**. New York, berg Publications.
אסופת מאמרים הדנה בלבוש על פי מיגדר... כולל מאמרים אקדמיים וביבליוגרפיות. הספר פותח היבטים של היחסים בין מיגדר ולבוש על ידי התייחסות לקשת רחבה של אזורים אתנוגרפיים לצד מחקרים היסטוריים.
3. Barr, V., Field, K., 1997, **STORES - Rerail Display and Design**. N.Y., PBC International, Inc.
צילומים, הסברים ושרטוטים ארכיטקטוניים של חנויות ברחבי העולם.
4. Boucher, F., 1989. **20,000 Year of Fashion**. New York, Harry N. Abrams, Publishers.
הספר הכולל ביותר על ההתפתחות של הלבוש לאורך 20,000 שנה והקשר שלו לתרבות, לחברה, לכלכלה ולטכנולוגיה מהפרה היסטוריה עד לסוף ה-20. למעלה מ-1000 תמונות מוסברות ונספח הסבר מושגים ואינדקס.
5. Breward, C., 1995. **The Cutlure of Fashion**. UK, Manchester University Press.
הספר סוקר כ-600 שנה של קשר בין אופנה ותרבות ומשמעויות חברתיות באירופה ואמריקה. מתייחס לאופן עיצוב הגוף בתקופות שונות, לבוש ומסחר וכן התפתחות סגנון אופנת הרחוב.
6. Brush Kindwell, C., Steele V. (editors), 1989. **Men and Women, Dressing the Part**. Washington, Smithsonian Institution Press.
מאמרים אקדמיים בנושאים כמו: הופעה וזהות, מחלקת הילדים, לבוש לעבודה, בגדי ספורט, השפעת בגדי על האופנה ועוד.
7. Chicago, J., and Lucie-Smith., 1999. **Women and Art**. New York, Watson-Guption Publications.
עוסק בנשים אומניות, אופן ייצוגן בתיאורים חזותיים בתוך עולם גברי בעיקרו. על ידי האנמית הפמיניסטית, ג'ודי שיקאגו.
8. Damhorst, M.L., K.A. Miller and S.O. Michelman (eds.), 1999. **The Meanings of Dress**. New York, Fairchild Publications.
9. Ewing, E., 1992. **History of 20th Century Fashion**. London, B.T. Batsford Ltd.
מוקדש ללבוש במאה ה-20 בראייה כוללת, של הבנת ההיבטים החברתיים והפוליטיים, שינויים כלכליים וחיידושים טכניים וטכנולוגיים ייצור חדשות אשר השפיעו על מהפכת האופנה בתקופה זו.
10. Hall-Duncan, N., 1977. **The History of Fashion Photography**. New York, International Museum of Photography, Alpine Book Company inc.
קטלוג מהודר של תערוכת צילומי אופנה בה הוצגו יצירות של 50 צלמי אופנה מ-1853 עד 1977, בתוכם ריצארד אבדון, ססיל ביטון, אירווינג פן, מאן ריי. הקדמה של איב סן לוראן. ביוגרפיות של הצלמים.
11. Haig, W., Harper, L., 1997. **The Power of Logos**. N.y., ITP.
12. Hannouile, E., 1992. **Levi Strauss History**. Geneve-Paris, Minerva.
13. Holborn, M., 1995., **Issey Miyake**. Germany, Taschen Veriag GmbH.
אוסף של צילומי אופנה צבעוניים של המעצב איסי מיאקה כולל תאור תהליך עבודתו ותפיסתו העיצובית.
14. Laver, J., 1995, **Costume and Fashion**. Thames and Hudson Ltd New York.
היסטוריה תמציתית של הלבוש מהעת העתיקה עד לסוף המאה ה-20, אחד מספריו של מי שנחשב כמומחה מספר אחד על נושא הלבוש באנגליה.
15. Lurie, A., 1992. **The Language of Clothes**. London, Bloomsbury.
הלבוש כאמצעי להעברת מסרים (אינפורמציה ודיס-אינפורמציה), בהקשרים שונים, כמו: גיל, סטטוס, מיגדר, זמן ומקום.

16. Martin, R., 1996. **Fashion and Surrealism**. New York, Rizzoli International Publications Inc.
- הספר יצא בעקבות תערוכה בבית הספר לאופנה בניו יורק, F.I.T. בשנת 1987 ועוסק בקשרי הגומלין בין אופנה וזרם הסוריאליזם באומנות בהקשר תרבותי, חברתי על רקע התקופה והשפעת התיאוריה של פשר החלומות של פרויד ותורת הפסיכואנליזה. כולל תמונות, צילומים והשוואות ויזואליות.
17. O'Hara, G., 1989. **The Encyclopedia of Fashion**. London, Thames and Hudson Ltd.
- אנציקלופדיה לאופנה הכוללת מושגים, חלקי לבוש, מעצבים מ-1840 ועד סוף המאה ה-20 מלווה בתמונות ואיורים.
18. Xuens, J., 1990. **Visual Selling and Design**. N.Y. PBC International, Inc.
- צלומים של חלונות ראווה, וסידור חנות, כולל הסברים על ההקשרים.
19. Wicox, R. Turner., 1992. **The Dictionary of Costume**. London, B.T. Batsford Ltd.
- איורים רבים, חלקם מרוכזים על פי נושאים, כמו: כובעים, קסדות, עניבות הסבר מושגי אופנה בסדר ה-ABC וכדומה או לפי תקופות ומקומות. המילון המאיר של מושגי הלבוש והאופנה לפי סדר א-ב מתקופות קדומות ועד ימינו.
20. Steel, V. (2000). **Fashion Theory/Dress, body & culture**. N.Y.: Berg.
- ספר מעודכן וחדש, העוסק בתיאוריה של האופנה, ומפרט את ההיבטים התרבותיים והחברתיים המאכלסים את עולם הלבוש.

קישורים וכתובות של אתרים מומלצים

מסע בין בדים לבגדים

<http://masaot.com/2012/12/15/%D7%9E%D7%A1%D7%A2-%D7%91%D7%99%D7%9F-%D7%91%D7%93%D7%99%D7%9D-%D7%95%D7%91%D7%92%D7%93%D7%99%D7%9D>

קישור לאתר אופנה מרתק

<http://www.intothefashion.com/2012/10/inspiration-giorgio-armani-ss2013-louis.html>

(נמצא באתר המגמה) איך מייצרים פליז

<http://www.youtube.com/watch?v=YHHqFwDhGTM&feature=related>

(נמצא באתר המגמה) סרטון : תהליך ייצור בד פשתן

<https://sites.google.com/site/rinimeshi/flax-manufacture>

(נמצא באתר המגמה) כיצד מייצרים חוטי פוליאסטר מבקבוקי פלסטיק ממחזרים?

<http://www.youtube.com/watch?v=zyF9Mxlcltw&feature=related>

הקישו בגוגל: Fashion illustration

<https://www.google.co.il/webhp?tab=ww#q=fashion+illustration>

לדמויות לציור אופנה הקישו בגוגל: Fashion figures

<https://www.google.co.il/search?q=fashion+figures&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ei=k8UkU4zqJ6PV4ATqjIH0Ag&ved=0CCcQsAQ&biw=1920&bih=918>

<http://www.marieclaire.com>

<http://www.vogue.co.uk>

<http://www.fashionlive.com>

www.klingel.de

<http://www.costumesocietyamerica.com/>

מוזיאונים, אוספים, גלריות, תערוכות

Copper-Hewitt, National Design Museum, Smithsonian Institution

<http://ndm.si.edu>

The Museum of fine Art, Houston

<http://mfah.org/main.asp?target=404&bhcp=1>

מוזיאון התלבושות ב- Bath אנגליה. אירועים, תערוכות ואוספים

<http://www.museumofcostume.co.uk/>

מוזיאון הטקסטיל וושינגטון ארה"ב

<http://www.textilemuseum.org/>

כתובת הבית של מוזיאון הלבוש בלונדון, ויקטוריה ואלברט

<http://www.vam.ac.uk>

<http://www.modanews.net/exhibitions.htm>

<http://www.moda-uk.co.uk>

www.style.com

אתר הבית של VOGUE חדשות אופנה, קישורים לתצוגות אופנה

<http://www.vogue.com>

הנחיות להכנת תכניות עבודה

להלן מאפייני **תכנית עבודה** :

- תכנית העבודה מתבססת על **תכנית לימודים** מחייבת של משרד החינוך, שמגדירה מטרות לימוד וממליצה על נושאי לימוד שמובילים להשגת מטרות אלה.
- **תכנית עבודה** מיועדת לכיתה מסוימת ומותאמת לרמתם הלימודית של התלמידים.
- התכנית צריכה להיות מוגדרת על ידי כמות (מספר) השיעורים שהמורה מייעד/ת לכל נושא מנושאי הלימוד.
- את התכנית יש לערוך על פי פרקי זמן הנהוגים בבית ספר נתון (שלישים/חציונים), תוך כדי ציון מספר שיעורים בפרק הזמן הנתון.
- התכנית צריכה להיות מלווה בתאריכים משוערים לביצועה ולכלול מועדי בחינות.
- בתכנית יש לפרט את מטרות הלימוד ולציין אמצעי המחשה ודרכי הוראה וספרים : בנק דמויות, מילון רב לשוני לעיצוב אופנה, הספר - עיצוב אופנה / מימי זיו, טקסטים לתיעוד הנושאים העיוניים, ירחוני אופנה וקישורים לחומרי למידה אינטרנטיים).

בהמשך מצורפת דוגמה לאופן ארגון התכנים **בתכנית עבודה** : בבמקצוע, התנסות באמנות שימושית ונושא אחד בעיצוב אופנה ותלבושות – 20.20.

בהצלחה!

דוגמה לאופן ארגון התכנים של תכנית העבודה

שם המקצוע: התנסות באמנות שימושית – עיצוב אופנה

כיתה: י' **מחצית:** ראשונה **מספר שיעורים:** 2 ש"ש X 15 שבועות = 30 שיעורים

שם המורה: יפה כהן

מועד ומספר השיעורים	נושא השיעור והפעילות	מטרות הלימוד, דרכי ההוראה והערות
------------------------	-------------------------	-------------------------------------

מדינת ישראל
משרד החינוך מנהל מדע וטכנולוגיה

8.9.2012 2 ש"ש	מפגש היכרות, הצגת ציפיות תלמיד-מורה הצגת מאפייני המקצוע, מקומו ומשמעותו בתהליך עיצוב אופנה חשיפה לציוד הדרוש לציור אופנה וחלוקת הציוד הראשוני	הסבר מומחש על מאפייני המקצוע ירחוני אופנה, עבודות, סרטונים בעלי תוכן רלוונטי - "המקטורן" באתר. קישור (יוטיוב) לסיפורה של מעצבת האופנה קרן מועלם http://www.youtube.com/watch?v=ZYyJZCuiFTw
15.9.2012 2 ש"ש 22.9.2012 2 ש"ש	ציור – ספונטני, "קשקוש" להכרת סוגי עפרונות ופיתוח היכולת להשתמש בהם הפיכת ה"קשקוש" ליצירת אמנות	התנסות בעפרונות ואחריה הסבר על השימוש בהם "התבוננות יצירתית" "בקשקוש", המשך התנסות בשימוש בעפרונות
29.9.2012 2 ש"ש	הסבר על מבנה ועל פרופורציות של גוף האדם התנסות בהעתקת דמות/גוף בעלות פרופורציות אופנתיות	במהלך השיעור התלמידים יתנסו בהעתקת שלוש-ארבע דמויות בסיסיות ממאגר דמויות שיוצגו בפניהם על ידי המורה פיתוח מיומנות העתקה באמצעות נייר מתאים (העתקה באמצעות שולחן אור מומלצת לשלב מתקדם יותר בתהליך הלמידה)
XXXXXXX 2 ש"ש	"הלבשה" של שלוש-ארבע דמויות בטי שֶׁרְטָס (חולצות T) וחצאיות: ישרות ומורחבות בקו השוליים	הקניית עקרונות של ציור פריטי לבוש בסיסיים תוך כדי תכנון מיקומן של הדמויות על דף הציור
תאריך..... 20 ש"ש דוגמה למקבץ שיעורים ביישומים בעיצוב אופנה שבתמחות 20.20	הכרת המבנה של מכונת תפירה "תך נעול". כללי בטיחות בהפעלת המכונה. אופן השחלת המכונה, כולל תירגול. אימוני תפירה במכונה.	המטרה היא: הקניית ידע, הבנה ויכולת יישום של בהפעלת מכונת תפירה תעשייתית. שיטת ההוראה מפורטת בספר "סדנה רב תחומית" ראה מדור ספרי לימוד באתר המגמה. האימונים מתבצעים בהוראה יחידנית או בקבוצות של 3 עד 4 תלמידים/ות.